

ជីវិតរបស់មនុស្សគឺជាវាលវដ្តសង្សារដ៏វែងហើយឆ្ងាយ ឆ្ងាយដាច់
និស្ស័យដាច់អាល័យនៃចិត្តសោកស្រណោះ។ កើតចាស់ ឈឺ ស្លាប់ គឺ
ជាមរតកប្រចាំជីវិតនៃមនុស្សម្នាក់ៗ ដែលនឹងត្រូវទទួលដោយសមធម៌
និងដោយលើកដៃបដិសេធពាក្យថាស្លាប់នេះមិនបាន។

មាតិកានៃជីវិតរបស់មនុស្ស គឺត្រាច់ចរទៅតាមចង្វាក់នៃសង្គម។
សង្គមអាចលាបពណ៌មនុស្សពីសង្គមដោយប្រែទៅជាខ្មៅបាន។ ជនដែលផុត
រលត់ជីវិតសង្គារពីលោកនេះមានន័យថា គេបានឆ្លងផុតពីកម្មវេរា
លោកិយ នៅតែអ្នកមានជីវិតទេដែលត្រូវមានកម្មប្រចាំកាយ មានភ័ព្វ
វាសនា សំដែងឆាកល្លោកលោកិយនេះបន្តទៅទៀត ដែលសង្គមជាអ្នក
រើសមនុស្សមកសំដែងតួ មានតួស្លូត តួកាច អ្នកតូច អ្នកធំ ខ្ញុំគេ។ល។
ទោះបីជាចិត្តរបស់ខ្ញុំខំធ្វើការព្យាយាមអប់រំដួងចិត្តខ្លួនឯងថា « មនុស្ស
កើតមកត្រូវតែស្លាប់ទៅវិញជាច្បាប់ធម្មជាតិ » យ៉ាងណាក្តី ក៏ទឹកភ្នែក
របស់ខ្ញុំនៅតែស្រក់ហូរលើផែនដីនេះដដែល ក៏ព្រោះតែម្តាយរបស់ខ្ញុំបាន
រលត់សង្គារទៅថ្មីៗនេះ។

ដំណក់ទឹកភ្នែកក្នុងនាមជាបុរសដើមទ្រូងប្រាំហត្ថនៃខ្ញុំកំពុងតែស្រក់
មកមិនដាច់ ឆ្លើយប្រាប់ថា ជាសញ្ញានៃវិប្បដិសារីជេរស្តីដាក់ទណ្ឌកម្ម
ចំពោះដួងចិត្តខ្លួនឯង គ្មានពេលរសាយចាកទុក្ខ។ ខណៈនេះខ្ញុំកំពុងតែ
អង្គុយនៅមាត់ជណ្តើរផ្ទះបែរមុខទៅរកមាត់បឹងដំណក់ទឹកភ្លៀងរលឹម
ស្រីថា ផ្ទៃមេឃក៏ខ្មៅជុំជិតហាក់ដូចជាចូលមកដុតកំលោចដួងចិត្តរបស់
ខ្ញុំ អោយទទួលបាននូវភាពកំសត់សោកាទ្វេឡើងថែមទៀត។ ធម្មជាតិ
ផងទាំងពួងដែលមានទាំងប៉ុន្មាននៅក្នុងទឹកដីនេះគឺនៅតែថែរក្សាបាននូវ
ភាពស្រស់ត្រកាលរបស់ខ្លួនអោយខ្ញុំបានយល់ដដែលទេ! ប៉ុន្តែទីស្មាន
នេះលែងមានវត្តមានរបស់ម្តាយខ្ញុំទៀតហើយ! ព្រះអគ្គីបានបំផ្លាញរូប

លោកកើតនៅថ្ងៃទី៧
ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨០ ទៅទីក្រុង
ភ្នំពេញ។ លោកបានទទួល
បរិញ្ញាបត្រអក្សរសាស្ត្រពី
សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ
នៅឆ្នាំ២០០២ ហើយបានចូល
សិក្សាផ្នែកគរុកោសល្យនៅ
មហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ។
លោកបានសរសេរ
ប្រលោមលោកខ្នាតវែងមួយ
ចំនួន ក្នុងនោះមានរឿងមួយ
បានជាប់ពានរង្វាន់ព្រះនាង
ឥន្ទ្រទេវី ឆ្នាំ២០០២។
ក្រៅពីនេះ លោកបានសរសេរ
ប្រលោមលោកខ្នាតខ្លី និង
កំណាព្យដែលមានចុះផ្សាយ
ក្នុងទស្សនាវដ្តីប្រជាប្រិយ។

រាងកាយរបស់ម្តាយខ្ញុំអោយបែកធ្លាយទៅជា ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ដែលជាសភាវដើមវិញ។ ខ្ញុំយំ! ខ្ញុំ
ខ្លោចផ្សា! គ្មានពេលស្មើយទុក្ខ ចិត្តក៏រលឹកបានឡើងវិញ នូវរឿងរ៉ាវពីអតីតកាលដ៏កំសត់ខ្លោចផ្សា
ល្វឹងល្វើរចត់ ដែលជីវិតក្រសួងរបស់ខ្ញុំបានភពប្រសព្វកន្លងមក។

តើហេតុអ្វីបានជាម្តាយរបស់ខ្ញុំស្លាប់?

គឺខ្ញុំ! ខ្ញុំជាអ្នកដែលធ្វើអោយម្តាយខ្ញុំស្លាប់!...

ខ្ញុំគឺជាជនម្នាក់ ដែលមានឈាមជ័រជាត្រកូលអ្នកកសិករ ដែលរស់នៅក្នុងទឹកដីខេត្តបាត់ដំបង
ស្រុកមោងឫស្សី។ ទាំងខាងឪពុករបស់ខ្ញុំក្តី ទាំងខាងម្តាយរបស់ខ្ញុំក្តី គឺសុទ្ធតែមានបុព្វបុរសជាអ្នក
ធ្វើស្រែ រហូតនិស្ស័យនេះបានតភ្ជាប់មកដល់បច្ចុប្បន្នកាល។ ពាក្យថា «អ្នកស្រែ» មួយម៉ាត់ អ្នក
មួយចំនួនដែលរស់នៅឃ្លាតឆ្ងាយពីជីវភាពនេះ ហើយប្រសិនបើជាជនដែលខ្វះការអប់រំ
ទៀតនោះ ពាក្យនេះគឺអន់ថោកជាទីបំផុត ទាំងចំណេះវិជ្ជា ទាំងរបៀបរបបរស់នៅ រហូតមានជន
មួយចំនួនពេលណាគេខឹងគ្នាប្តូរចំអន់គ្នា គេតែងហៅគ្នាថា «អាអ្នកស្រែ» «មីអ្នកស្រែ» «កុំធ្វើ
មើលតែអ្នកស្រែ»។ល។ តែអ្នកទាំងនេះពុំបានគិតដល់គុណបំណាច់របស់ជីវិតអ្នកស្រែទាំងនេះ
ដែលជាអ្នកផលិតអង្ករសំរាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវិតរបស់ខ្លួនពួកគេឡើយ ដោយគេសំអាងថា គេមានប្រាក់។
ឪពុករបស់ខ្ញុំឈ្មោះសាន គឺជាយុទ្ធជនពិការមួយរូប ដោយសារសង្គ្រាមក្នុងទសវត្សរ៍ទីប៉ែតសិបនៅ
តំបន់បរិវេណ ក្នុងខណៈពេលប្រទេសជាតិឆ្លងផុតពីរបបប្រល័យពូជសាសន៍ថ្មី។ ដែលពេល
នោះ ប្រទេសជាតិពុំទាន់មានសន្តិភាពបរិបូណ៌នៅឡើយទេ។ ជើងរបស់ឪពុកខ្ញុំត្រូវគ្រាប់មីនពិការ
ទាំងសងខាងដែលត្រូវអង្គុយលើរទេះរុញ រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។

សង្គ្រាមបង្ហូរឈាមគ្នាពុំគ្រាន់តែធ្វើអោយពុករបស់ខ្ញុំរស់ក្នុងនាមជាជនពិការប៉ុណ្ណោះទេ លទ្ធផល
ក្រោយសង្គ្រាមទៀតសោត បានក្លាយជាអ្នកកំណត់ជោគវាសនានៃម្តាយរបស់ខ្ញុំអោយធ្លាក់ខ្លួនក្លាយ
ទៅជាស្រ្តីពិការជើងស្តាំម្ខាង ដោយសារត្រូវគ្រាប់មីន ក្នុងពេលដែលម្តាយខ្ញុំទៅរកអុសក្នុងព្រៃ
ហើយម្តាយរបស់ខ្ញុំត្រូវប្រើជើងសិប្បនិមិត្តរហូតមក។ ខ្ញុំបានចាំច្បាស់ថា នៅពេលដែលខ្ញុំមានអាយុ
ប្រាំពីរឆ្នាំ ម្តាយខ្ញុំ សំរាលកូនទីបីដែលជាកូនពៅ។ ថ្ងៃនោះ ផ្ទះរបស់ខ្ញុំគ្មានប្រាក់មួយកាក់មួយសេន
ឡើយ អង្ករក៏អស់ពីពាងទៀត។ ជាលើកទីមួយនៃជីវិតរបស់ឪពុកខ្ញុំហើយ ដែលគាត់បានកាត់ផ្តាច់
អស់នូវសេចក្តីខ្មាសអៀនចំពោះខ្លួនឯង និងចំពោះអ្នកដទៃ គឺពុកខ្ញុំនិងខ្ញុំ នាំគ្នាមកអង្គុយបត់ជើង
សុំទានតាមសំយ៉ាបផ្សារ។ ជនសប្បុរសមួយចំនួនគេបានដាក់ទានដោយសណ្តានចិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា តែ
មានអសប្បុរសជនមួយចំនួនមិនត្រឹមតែមិនដាក់ទានទេ ថែមទាំងប្រើអាកប្បកិរិយាសម្តែងអោយ
ឃើញច្បាស់នូវការមើលងាយស្តាប់ខ្លើម ពេបជ្រាយគួរអោយឈឺចាប់ជាទីបំផុត។ សំដីរបស់អ្នកស្រី

ម្នាក់នៅតែដក់ដំក្នុងចិត្តរបស់ខ្ញុំជានិច្ច ទោះបីជាពេលវេលាកន្លងផុតទៅយ៉ាងយូរក៏ដោយ។
«មុខមាត់ សាច់ឈាម នៅគ្រាន់បើដែរ មិនគួរមកសុំទានគេសោះ! នៅភូមិខ្ញុំក៏ពិការអញ្ចឹងដែរ
តែគេឡើងភ្នែកអោយចំណាប់»។

ខ្ញុំឃើញពុករបស់ខ្ញុំបញ្ជីមដើម្បីបន្តបំបិទខ្មាសរៀន និងឈឺចាប់ឥតអ្វីផ្ទឹមនេះយ៉ាងជួរចត់។ តើ
មាននរណាទៅដែលគេយល់ ពេលស្រុកសង្គ្រាមគេពិតជាត្រូវការណាស់ជនដែលមានទឹកចិត្ត
ក្លាហាន ពេលសុខក្បាលត្រាណ គេបោះបង់អ្នកចោល។ ជើងទាំងគូដែលពុករបស់ខ្ញុំបានបាត់បង់
ទៅនេះ ក៏ព្រោះតែបុព្វហេតុជាតិមាតុភូមិបានតម្រូវអោយឪពុករបស់ខ្ញុំយកព្រៃធ្វើផ្ទះ រត់កាត់ព្យុះ
ភ្លៀង ព្រៃភ្នំក្រំថ្ម ធ្វើពលិកម្ម ឬជាសាច់ស្រស់ឈាមស្រស់ជូនផែនដីពិតឥតមានស្តាយសង្សារ។
គ្រប់គ្នាបានជ្រកក្រោមម្លប់នៃសុខសន្តិភាពនេះក៏បានមកពីការរួមចំណែករបស់ឪពុកខ្ញុំដែរ។ ប៉ុន្តែគេ
បែរជាបំភ្លេចនូវគុណ្ណូបការនេះចោល គេនាំគ្នារីករាយនឹងសន្តិភាព គេសប្បាយ គេអោយតំលៃ គេ
បំពាក់គ្រឿងឥស្សរិយយសអោយតែគ្នាគេ គេបំភ្លេចជនតូចតាចអោយវេទនាខ្លោចផ្សាក្នុងវាល
វដ្តសង្គ្រាមនេះ។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំបានឆ្លងកាត់នូវជីវភាពមួយដ៏លំបាកវេទនារកថ្លែងមិនត្រូវ។ មួយថ្ងៃ
គ្មានពេលបានទំនេរព្រោះតែលក្ខខណ្ឌនៃជីវិតដែលហៅថា «ក្រ» បានតម្រូវអោយម្តាយខ្ញុំក្រោកឈរ
ឡើងប្រកបទៅដោយទឹកចិត្តកកិតស្ងួតចំពោះគ្រួសារក្នុងនាមជាស្ត្រីពិការជើងម្ខាង។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំបាន
តស៊ូអោយខ្ញុំនិងប្អូនៗបានរៀនសូត្រគ្រប់គ្នា ព្រោះតែគាត់ចង់អោយកូនមានចំណេះវិជ្ជាស្តាប់ភាពល្ងង់
ខ្លៅដែលជាទីស្តប់ខ្ពើមរបស់មនុស្ស។ ម៉ែខ្ញុំធ្វើស្រែ ដាំបន្លែ ចិញ្ចឹមសត្វ ដឹកកង់លក់បន្លែតាមភូមិ
ស៊ីល្អល្អស្ងួត ច្រូត អោយគេជាដើម។ ពុករបស់ខ្ញុំជាជាងជួសជុលកង់នៅខាងមុខផ្ទះ។

អាស្រ័យដោយការតស៊ូរបស់ម្តាយខ្ញុំ អោយខ្ញុំបានរៀនសូត្រ ទីបំផុតខ្ញុំក៏បានប្រលងជាប់
សញ្ញាប័ត្រទុតិយភូមិ។ គ្រួសាររបស់ខ្ញុំទាំងមូលសប្បាយរីករាយយ៉ាងខ្លាំងចំពោះជ័យជំនះក្នុងការ
សិក្សារបស់ខ្ញុំ។ ប៉ុន្តែខែក្រោយមក គ្រួសាររបស់ខ្ញុំទាំងមូល ជាពិសេសម្តាយរបស់ខ្ញុំបានធ្លាក់ចូល
ទៅក្នុងសភាពមួយយ៉ាងក្រៀមក្រំ នោះដោយសារតែខ្ញុំប្រលងចូលរៀនបន្តនៅមហាវិទ្យាល័យមិន
ជាប់។ ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ក៏ម្តាយរបស់ខ្ញុំបានលើកទឹកចិត្តខ្ញុំ មិនអោយអស់សង្ឃឹមឡើយ
ដោយសន្យាថានឹងឱ្យខ្ញុំបានចូលរៀននៅមហាវិទ្យាល័យឯកជន។ យប់នេះម្តាយរបស់ខ្ញុំបានពិគ្រោះ
គ្នាជាមួយឪពុករបស់ខ្ញុំ ទាក់ទងនឹងរឿងបន្តការសិក្សា។ ទីបំផុតពុកក៏បានសំរេចអោយខ្ញុំចូលរៀន
នៅមហាវិទ្យាល័យឯកជន។ ប៉ុន្តែគាត់ត្រូវតែបញ្ឈប់ការសិក្សារបស់សុភាពជាប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ ដែល
នាងទើបតែប្រលងជាប់ឌីប្លូម ហើយបានចូលរៀននៅវិទ្យាល័យថ្មី។ ដោយតម្រូវអោយសុភាពទៅ
ភ្នំពេញរកការងារនៅតាមរោងចក្រធ្វើ ដើម្បីជួយរកប្រាក់មកផ្គត់ផ្គង់ការរៀនសូត្ររបស់ខ្ញុំ។ ខណៈ

នោះ ខ្ញុំឃើញប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំអង្គុយយំម្នាក់ឯង។ សុភាពជាសិស្សដែលរៀនពូកែជាងគេក្នុងថ្នាក់។ សុភាពមិនចង់ឈប់រៀនទេ ឯម្តាយរបស់ខ្ញុំក៏មិនចង់អោយនាងឈប់រៀនដែរ ប៉ុន្តែស្ថានភាពនិង ជីវភាពគ្រួសារជាអ្នកកាត់សេចក្តីអោយប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំត្រូវបង្ខំចិត្តលើកដែលចាកដំបូលសាលាទាំង ទឹកភ្នែកអាលោះអាល័យជាទីបំផុត ដែលមួយជីវិតនេះគ្មានឱកាសណាមួយអនុញ្ញាតអោយរូបនាង បានវិលត្រឡប់មកសិក្សានៅលើទឹកដីនេះជាថ្មីម្តងទៀតឡើយ។

ទីបំផុតខ្ញុំក៏បានចូលរៀននៅវិទ្យាស្ថានជាតិគ្រប់គ្រងផ្នែក « ព័ត៌មានវិទ្យា » ដែលត្រូវបង់ប្រាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំបួនរយហុកសិបដុល្លារ។ ឮឡោ! ទីក្រុងភ្នំពេញពិតជាអស្ចារ្យណាស់សំរាប់រូបខ្ញុំ។ មិត្តភក្តិ រួមថ្នាក់ទាំងអស់ ភាគច្រើនសុទ្ធតែរស់នៅក្នុងជីវភាពសំបូរសប្បាយ គេមានលុយចាយ មានម៉ូតូ សើរថ្មីៗ មានទូរស័ព្ទទំនើបកាន់គ្រប់ដៃ។ ពេលនេះខ្ញុំចេះចាប់ផ្តើមមានអារម្មណ៍ខ្មាសអៀនចំពោះ មជ្ឈដ្ឋានជុំវិញខ្លួន ព្រោះមានតែខ្ញុំម្នាក់ទេដែលត្រូវជិះកង់មករៀនជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ យុវវ័យគឺពិតជា ភ្លើងភ្លើនតាមគ្នាយ៉ាងប្រាកដ ខ្ញុំពុំអាចទ្រាំបានទៅទៀតចំពោះសភាពលក្ខណៈបែបនេះឡើយ។ ខ្ញុំ បានត្រលប់ទៅស្រុកកំណើតរំអុកម្តាយខ្ញុំអោយគាត់រកប្រាក់ទិញម៉ូតូអោយខ្ញុំបានជិះនឹងគេ។ ដោយ ប្រកែកមិនបាន ម្តាយខ្ញុំក៏យល់ព្រម ដោយប្រាប់ថា គាត់នឹងលក់ដីស្រែនៅខាងចុងភូមិ។ បើទោះ ជាខ្ញុំមានម៉ូតូម៉ាកតុប៊ែន៥០ជិះក៏ដោយ នេះពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់សំរាប់ខ្ញុំនៅឡើយទេ។ ខ្ញុំនៅចង់បាន ទូរស័ព្ទដៃមួយទៀត។ ម្តងនេះ ខ្ញុំបានទៅសុំប្រាក់ប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំចំនួន៧០ដុល្លារដោយកុហកថាយក ទៅជួសជុលម៉ូតូ និងទិញសៀវភៅ។ សុភាពបានខ្ចីប្រាក់មិត្តភក្តិរបស់នាង បូករួមនឹងប្រាក់របស់ នាង ក៏បានគ្រប់ចំនួនដែលខ្ញុំត្រូវការ។ ខ្ញុំបានប្រាក់ពីប្អូនស្រីហើយ ខ្ញុំក៏ប្រញាប់ទៅរកទិញទូរស័ព្ទដៃ មួយគ្រឿងម៉ាកលូលូមប្រើការបាន។ ប្រាក់ដែលខ្ញុំពុកម្តាយខ្ញុំផ្ញើមក សំរាប់ចាយវាយប្រចាំខែ ខ្ញុំ ឆ្លៀតទិញខោអាវថ្មីៗ ស្បែកជើងល្អៗ។ លុះពេលដាច់លុយ ខ្ញុំរត់ទៅសុំលុយប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ ដែល ជួលផ្ទះនៅម្តុំបឹងក្រពើ។

ពេលនេះគឺខ្ញុំអាចចូលចំណោមគេចុះហើយ ខោអាវក៏ថ្មីម៉ូតូក៏មានជិះ ទូរស័ព្ទក៏មានប្រើ ជីវិត របស់ខ្ញុំឥឡូវនេះគឺពោរពេញទៅដោយឥស្សរភាពយ៉ាងអស្ចារ្យ។ ខ្ញុំមានមិត្តភក្តិជិតស្និទ្ធបួននាក់ដែល សុទ្ធតែជាកូនអ្នកមាន ជារៀងរាល់ថ្ងៃសេរីអាទិត្យ ពួកយើងតែងតែនាំគ្នាជិះម៉ូតូជុំវិញជ្រៃពេញផ្លូវ ហើយ ចូលច្រៀងកំសាន្តនៅតាមផ្លូវព្រែកលៀបមិនដែលដាច់។ បទដែលជាទីពេញនិយមរបស់ពួកយើង គឺជាបទញ្ជ័រញាក់តាមលំនាំបទបរទេស ជាពិសេសគឺបទថៃ។ ពួកយើងបាននាំគ្នាខំបំភ្លេចឱ្យអស់នូវអ្វី ដែលជារប្បធម៌របស់ខ្មែរ ហើយបើកខ្លួនរក្សាលនិងដួងចិត្តទទួលយករប្បធម៌របស់បរទេសយ៉ាង ពេញលេញជាទីបំផុត។

ខ្ញុំពុំបានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការសិក្សារៀនសូត្របន្តិចណាសោះឡើយ ប្រាក់ថ្លៃឈ្នួលសាលា ខ្ញុំ ដឹងតែដល់ថ្ងៃខែកំណត់ខ្ញុំទៅយកពីផ្ទះ ត្រង់ចំនុចថា ប្រាក់នេះឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំបានមកដោយស្ថិត នៅក្នុងរូបភាពលំបាកវេទនាយ៉ាងណាខ្លះនោះ គឺខ្ញុំពុំសូវជាចាប់អារម្មណ៍ឡើយ។ ខ្ញុំដឹងតែថាត្រូវប្រើ ជីវិតក្នុងនាមជាយុវវ័យ អោយមានន័យស្រស់បំព្រង និងដើរអោយទាន់នៃយុគសម័យទំនើប។ ពេលវេលានៃរដូវកាលចេះតែផ្លាស់ប្តូរទៅមុខឥតឈប់ឈរ មិនជាយូរប៉ុន្មានខ្ញុំក៏បានក្លាយទៅជា និស្សិតឆ្នាំទីបួន ឃើញថាវ័យរបស់ខ្ញុំកាន់តែទៅមុខ ក៏ប៉ុន្តែអត្តចរិតជាយុវជនឈាមរាវ ភ្លើតភ្លើនគឺ នៅតែរក្សាទុកដូចគ្រាដើម។ ថ្ងៃមួយ ក្រុមរបស់ខ្ញុំបានដើរលេងរហូតដល់ម៉ោង១១យប់ ទើបចែក ផ្លូវគ្នារៀងៗខ្លួន។ ពេលដែលខ្ញុំបញ្ជាម៉ូតូសំដៅមកផ្ទះជួលដែលខ្ញុំស្នាក់នៅសព្វថ្ងៃនៅស្ទឹងមានជ័យ នោះ ស្រាប់តែខ្ញុំបានត្រូវក្រុមបងធំមួយក្រុមប្តូរយកម៉ូតូរបស់ខ្ញុំបានយ៉ាងស្រួល នៅត្រង់ចំណុច គល់ស្ថានស្ទឹងមានជ័យដោយអាមេធំយកកាំភ្លើងមកភ្ជង់ក្បាលខ្ញុំ អោយខ្ញុំចុះពីលើម៉ូតូ។ បន្ទាប់ពី មានរឿងនេះមក ខ្ញុំលំបាកចិត្តខ្លាំងណាស់ ខ្ញុំក៏ពុំហ៊ាននិយាយរឿងនេះប្រាប់នរណាដែរ។ ល្ងាច នោះ ខ្ញុំក៏បានមកឈររង់ចាំប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំនៅពីមុខរោងចក្រកាត់ដេរ « ខិននីតិច » ។ នៅក្រោម ដំណក់ភ្លៀងរលឹមស្រិចៗ ខ្ញុំឃើញប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំកំពុងដើរចេញពីរោងចក្រទាំងទឹកមុខស្លេកស្លាំង គួរឱ្យអាណិតអាសូរ។ នាងមួយថ្ងៃៗអង្គុយដេររហូត ចំណីអាហារទៀតសោតក៏ហូបពុំគ្រប់គ្រាន់ មួយពេលអស់តែ៦០០រៀល គឺបាយ៣០០រៀល សំលៀកបំពាក់៣០០រៀល ឬបើឃ្លានខ្លាំង ថែមបាយស២០០ រៀលទៀត។ នាងសន្សំសំចៃ ត្បិតត្បៀតនឹងខ្លួនឯង ដើម្បីដំណើរការនៃការរៀនសូត្ររបស់ខ្ញុំបាន ទៅមុខ។ ខ្ញុំមករកប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ ក្នុងគោលបំណងប្រាប់នាងអោយដឹងពីរឿងដែលខ្ញុំត្រូវចោរឬន់ ម៉ូតូ ប៉ុន្តែដោយមើលទៅសភាពនៃសុខភាពរបស់នាងមិនសូវល្អ ខ្ញុំក៏សំរេចចិត្តលាក់រឿងនេះបន្តទៅ ទៀតដោយកុហកនាងថា ម៉ូតូខ្ញុំគឺមិត្តភក្តិខ្លីជិះ។

ថ្ងៃអាទិត្យនោះខ្ញុំក៏បានត្រឡប់មកស្រុកកំណើត ពេលមកដល់ផ្ទះ ខ្ញុំឃើញពុករបស់ខ្ញុំកំពុងអង្គុយ ផ្ទាល់នឹងដី រំកិលត្រឡប់ចុះឡើង ដើម្បីប៉ះកង់ម៉ូតូអោយគេ។ ខ្ញុំឃើញបាតដៃទាំងទ្រូរបស់គាត់ឡើង ក្រិនដូចតូទស្វា។ ពេលឃើញខ្ញុំ ពុកយកខ្នងដៃមកជូតភ្លើសលើថ្ងាស រួចហើយក៏ញញឹមដាក់ខ្ញុំ យ៉ាងស្រទន់ បញ្ជាក់ពីទឹកចិត្តសណ្តោសប្រណិរបស់ឪពុកចំពោះរូបកូន។ ដោយអស់កំលាំងខ្លាំង ពេក ខ្ញុំក៏ចូលទៅក្នុងផ្ទះរកកន្លែងសំរាក ហើយលក់ភ្លាមមួយរំពេច។

ព្រលឹមឡើងស្រាងៗ ខ្ញុំក៏ដើរមួយៗសំដៅទៅស្រែខាងក្រោយផ្ទះ នៅក្រោមដំណក់ទឹកភ្លៀង រលឹមស្រិចៗនាដើមរដូវវស្សា។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំកំពុងតែភ្ជួរស្រែ គឺអូសជើងភ្ជួរស្រែ ស្រាប់តែម្តាយ របស់ខ្ញុំទន់ជង្គង់ដួលគ្រឺបចុះទៅ។ គេចេះតែធ្វើដំណើរទៅមុខ ម្តាយខ្ញុំនៅដេកត្រាំក្នុងទឹក

ស្រែ គាត់ខំប្រឹងព្យាយាមក្រោកឈរតាមគោដើម្បីភ្ជួរមន្ត បានតែបន្តិច គាត់ក៏ដួលជាលើកទីពីរ។ ម្តាយខ្ញុំដេកកាន់ដងដង្ហើមជាប់មិនអោយរលេចពីដៃឡើយ។ គោអូសម្តាយរបស់ខ្ញុំទៅហើយ អូសទៅហើយ! ខ្ញុំក៏ប្រញាប់ស្ទុះរត់ទៅត្រកងកាយរបស់ម្តាយខ្ញុំ បីត្រឡប់មកផ្ទះ អ្នកជិតខាងផ្អើលឈ្ងួរឆមកជួយចាប់ខ្យល់ កោសខ្យល់ឱ្យម្តាយរបស់ខ្ញុំ។ ក្រោយមក ម្តាយខ្ញុំក៏បានធ្វើស្បើយជាងមុនច្រើន។ ពេលដែលខ្ញុំត្រឡប់មកភ្នំពេញវិញ អារម្មណ៍របស់ខ្ញុំដក់ជាប់ជានិច្ចមិនអាចបំភ្លេចបាននូវទិដ្ឋភាពនៃការតស៊ូមួយគ្រួសារ ដើម្បីបុព្វហេតុនៃការរៀនសូត្ររបស់ខ្ញុំ។

ថ្ងៃមួយនោះ ស្រាប់តែចែងនូវអ្វីខ្ញុំក៏បានជួបក្រុមបង្កំដែលខ្ញុំចំណាំមុខបានយ៉ាងច្បាស់ថា គឺជាក្រុមប្អូនម្នាក់របស់ខ្ញុំ ស្រាប់តែដូចជាមានអំណាចអ្វីមកសណ្ឋិតក្នុងខ្លួនរបស់ខ្ញុំយ៉ាងពិតប្រាកដ ដោយតម្រូវអោយខ្ញុំស្ទុះរឹងទៅដាល់ ធាក់ ទាត់ ពួកវាប្រៀបដូចជាខ្លួនឯងហ្នឹងជាតួឯកចិនហុងកុងដ៏ពូកែមួយរូបយ៉ាងអញ្ចឹង។ ប៉ុន្តែមិនទាន់ទាំងបានប៉ុន្មានវិនាទីផង ខ្ញុំក៏ត្រូវពួកវាព្រួតគ្នាវាយសងខ្ញុំវិញយ៉ាងចាស់ដៃ ប៉ុន្តែសំណាងល្អដែលមានប៉ូលីសនៅក្បែរនោះ ចូលមកធ្វើអន្តរាគមន៍ទាន់ពេលវេលា ហើយពួកវាក៏តែចខ្លួនអស់ទៅដែរ។ ចំណែករូបខ្ញុំត្រូវដឹកយកមកមន្ទីរពេទ្យដើម្បីធ្វើការសង្គ្រោះ។ ដំណឹងនេះក៏បានដឹងដល់គ្រួសាររបស់ខ្ញុំទាំងមូល។ ម្តាយរបស់ខ្ញុំគោះទ្រូងយំ ហើយស្តីបន្ទោសអោយខ្ញុំយ៉ាងច្រើន។ ខ្ញុំគ្មានពាក្យពេចន៍អ្វីសំរាប់និយាយឡើយ ព្រោះខ្ញុំស្គាល់ច្បាស់ថាលទ្ធផលនេះគឺជាអំពើដែលរូបខ្ញុំជាអ្នកកសាងដោយខ្លួនឯង ហើយក៏បានស្ងប់ចិត្តខ្លះដែរ កាលដែលបានស្តាប់លឺនូវពាក្យស្តីបន្ទោសរបស់ឪពុកម្តាយខ្ញុំ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ពួកគាត់មិនអាចបោះបង់រូបខ្ញុំចោលដែរ។

ខ្ញុំបានតាំងចិត្តចាប់ផ្តើមកសាងខ្លួនជាថ្មី។ ខ្ញុំខិតខំរៀនសូត្រ ដើម្បីត្រៀមប្រលងបញ្ចប់ការសិក្សាផង និងខិតខំស្វែងរកការងារធ្វើនៅតាមក្រុមហ៊ុនផង។ ខ្ញុំបានចូលមកធ្វើសំភាសន៍នៅក្នុងក្រុមហ៊ុនមួយ មិនទាន់ទាំងបានសំភាសន៍ផង ស្រាប់តែមានបុរសសាច់ឈាមជាអ្នកមានម្នាក់ នាំយុវជនម្នាក់ក្នុងវ័យប្រហែលខ្ញុំ ចូលមកក្នុងបន្ទប់សំភាសន៍នេះដែរ ហើយនិយាយជាមួយអ្នកទទួលសំភាសន៍ថា « សុំផ្ញើក្នុងម្នាក់ផងសំលាញ់! »។ ខ្ញុំក៏ត្រូវបោះជំហានចាកចេញពីទីនេះទាំងអារម្មណ៍ឈឺចាប់ចំពោះសង្គមមានខ្សែនេះជាទីបំផុត បើមិនមានខ្សែទេជីវិតក៏ពិបាកនឹងជួបជោគជ័យណាស់។ មួយខែក្រោយមក ប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំបានជិះម៉ូតូឌុបឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំមកដល់ផ្ទះដែលខ្ញុំជួលនៅ។ ម៉ូតូម៉ាកតុប៊ែរ គឺម៉ូតូដែលពុកម៉ែទិញអោយខ្ញុំ ខ្ញុំត្រេកអរឥតឧបមាឡើយ។ តើបានប្រាក់មកពីណាទិញម៉ូតូនេះ? សំនួរនេះគ្មាននរណាម្នាក់អាចឆ្លើយនឹងរូបខ្ញុំបានឡើយ។ យល់នូវទឹកមុខដ៏ក្រៀមក្រំរបស់ពុកម៉ែរបស់ខ្ញុំ គឺអាចវាស់ស្មានបានច្បាស់ថា ប្រាក់ទិញម៉ូតូនេះគឺច្បាស់ជាលក់ដីស្រែជាក់ជា

មិនខាន។ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមកាន់តែយល់ជ្រួតជ្រាបបានច្បាស់ នៅចំកណ្តាលនៃស្នាមញញឹមទាំងស្រពោន របស់ពុកម៉ែ និងប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ។ គឺខ្ញុំយល់ថា ជីវិតនេះគឺពោរពេញទៅដោយបន្ទាស្រួច ច្រូងច្រាង ងាកទៅខាងឆ្វេង ងាកទៅខាងស្តាំ គេស្រះសុទ្ធតែរបងបន្ទាស្រួច។ ហើយខ្ពស់ៗចូលទៅមិនបាន។ មិនថាចំពោះតែអ្នកដទៃ ឬក៏ជាមិត្តភក្តិទេ គេច្រើនតែនិយមរាប់អានយើងក្នុងគ្រាមានបាន ឬក៏ក្នុង គ្រាសប្បាយហឺហាតែប៉ុណ្ណោះ។ គ្មាននរណាម្នាក់ស្រលាញ់រូបយើងស្មោះអស់ពីចិត្តពីឆ្អឹងដូចខ្ញុំពុក ម្តាយបង្កើតខ្លួនឯងឡើយ។ សេចក្តីស្រលាញ់របស់ខ្ញុំពុកម្តាយជាសេចក្តីស្រលាញ់ដែលគ្មានលាក់ កំន្លចឬគ្មានល្អិតកល ដែលពួកគាត់បានប្រគល់មកឱ្យយើងដោយសុទ្ធចិត្ត និងមិនគិតពីផលតប ស្នង។ បើទោះជាគាត់បន្ទោសឬខឹងយ៉ាងណា ក៏គាត់នៅតែចិត្តពុំដាច់ គឺជេរទៅនៅហោមកវិញទេ តែបើអ្នកដទៃ បើគេជេរយើងហើយ គឺគេគុំស្តប់រូបយើងមួយជីវិតទល់នឹងថ្ងៃស្លាប់។ ខ្ញុំក៏បានខិតខំ ប្រឹងប្រែងតស៊ូព្យាយាមរៀនសូត្ររហូតប្រលងបញ្ចប់ការសិក្សា ដោយទទួលបាននូវលទ្ធផលគួរជាទី គាប់ចិត្តក្រៃលែង។ ប៉ុន្តែជាអកុសលអ្វី ស្រាប់តែខ្ញុំបានទទួលដំណឹងមកថា ម្តាយរបស់ខ្ញុំធ្លាក់ពីលើ ដើមស្វាយមានរបួសគ្រាំក្នុងជាំទំងន់ ខ្ញុំក៏ប្រញាប់បញ្ជាម៉ែតូម្តាយប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំក្នុងល្បឿនយ៉ាង លឿន សំដៅមកស្រុកកំណើត។

ពេលមកដល់ផ្ទះ ខ្ញុំធ្លាក់ឆ្អឹងក្អក ព្រោះឃើញម្តាយរបស់ខ្ញុំស្លៀកសំពត់ហូល និងអារពាក់ដែល គាត់ស្រលាញ់បំផុត ដែលពេលនេះគាត់កំពុងសណ្ឋូកកាយដ៏ស្គមស្គាំងរបស់គាត់នៅលើត្រែ ឬស្សី ដែលនៅពីលើក្បាលដំណេកមានតាំងរូបព្រះពុទ្ធចូលនិព្វាន ហើយក៏មានស្នាធម៌ បាយសី ទៀន ធ្នូប រៀបចំតាមរណ្តាប់យ៉ាងគត់មត់។ ម្តាយខ្ញុំផ្តុំដៃសំពះដាក់នៅត្រង់ប្រអប់ទ្រូង ហើយ ទន្ទេញពាក្យថា « ពុទ្ធោ » និងពាក្យធម៌មួយចំនួនទៀត ទៅតាមពាក្យបង្គាប់នៃលោកតាអាចារ្យ។ ពុករបស់ខ្ញុំមានប្រសាសន៍ទាំងទឹកភ្នែករលីងរលោង ៖

- ម្តាយឯងគ្រាំក្នុងយូរហើយ ព្រោះតែធ្វើការធ្ងន់ហួសកំលាំង គ្មានពេលសំរាកមិនថាជាការងារ ប្រុស ឬការងារស្រីទេ គឺម្តាយឯងរ៉ាប់រងទាំងអស់! មួយថ្ងៃៗអោយតត្រុក។ ប៉ុន្មានខែនេះ ម៉ែឯងខំ ប្រឹងខុសពីធម្មតា ដើម្បីរកប្រាក់ឱ្យបានច្រើនលោះយកដីស្រែមកវិញ។ ម៉ែឯងឡើងដើមស្វាយដើម្បី បេះផ្លែវាយកទៅលក់ តែអកុសលម៉ែឯងក៏ធ្លាក់ពីលើដើមស្វាយខាងក្រោយផ្ទះ ពេលនេះម៉ែឯងគ្មាន សង្ឃឹមនិងរស់ទេ។

ខ្ញុំនិងសុភាព្រមទាំងប្អូនប្រុសពៅរបស់ខ្ញុំ នាំគ្នាស្រែកយំហ្នឹងរហូតសំលេងនេះលឺដល់ម្តាយរបស់ ខ្ញុំ។ ដោយកំសួលចិត្តនៃការរលឹកកូនខ្លាំងពេក ម្តាយខ្ញុំខំក្រោកអង្គុយទាំងត្រដាបត្រដួស។ ខ្ញុំនិង ប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំស្ទុះចូលទៅជួយទប់អ្នកម្តាយ ដោយប្រយ័ត្នប្រយែង។ ម៉ែអង្អែលក្បាលពួកខ្ញុំយ៉ាង

ថ្នាក់ថ្មម រួចពោលទាំងទឹកភ្នែកហូរហាយនិងរលកសំលេងអូលអាត់ ៖

- ពីថ្ងៃនេះតទៅ ម៉ែអស់បាននៅឃើញមុខកូនៗទៀតហើយ! ពេលអត់ពីម៉ែទៅ ចូរកូនត្រូវចេះស្រលាញ់គ្នា ជួយគ្នា! កុំឈ្មោះគ្នាអោយសោះណាកូន។ ម៉ែគ្មានអ្វីជាភរសំរាប់ពួកកូនទេ គឺម៉ែមានត្រឹមតែការតស៊ូ ក្រាញនឿលក្នុងឆាកជីវិតបង្ហូរញើសឈាមដើម្បីកូនៗ ដែលម៉ែធ្លាប់អូសលោងកន្លងមក ដែលមកដល់ពេលឥឡូវនេះ ម៉ែទៅលែងរួចហើយកូន អស់ត្រឹមថ្ងៃនេះហើយ!

- សំណាងកូន!

- បាទម៉ែ (ខ្ញុំឆ្លើយទាំងក្តាប់ដៃម្តាយជាប់)

- កូនជាកូនច្បង! កូនត្រូវមើលថែរក្សាប្អូនអោយបានល្អ! បំរើតបស្នងសងគុណអោយបានល្អផងចំពោះឪពុករបស់កូន ម៉ែស្តាប់ទៅបានបិទភ្នែកជិតហើយ! តែម៉ែនៅស្តាយ ស្តាយដែលម៉ែពុំបាននៅឃើញថ្ងៃដែលកូនឡើងទទួលសញ្ញាប័ត្រ។

លោកតាអាចារ្យបានតម្រូវអោយបងប្អូនរបស់ខ្ញុំ នាំគ្នាចាកចេញពីទីនេះ ដើម្បីទុកឱកាសអោយម្តាយរបស់ខ្ញុំបានតាំងតំកល់សតិនៅក្នុងផ្លូវធម៌ ឈប់មានអារម្មណ៍វិលវល់ជាប់ជំពាក់ជាមួយកូនចៅទៀត។ ម្តាយខ្ញុំធ្វើគ្រប់យ៉ាងតាមឱវាទលោកតាអាចារ្យ គាត់លើកដៃផ្តុំសំពះក្នុងកិរិយាលើកដល់គុណនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ដោយពោលមិនដាច់នូវពាក្យថា « ពុទ្ធោ » មិនបានប៉ុន្មានផងម្តាយរបស់ខ្ញុំក៏អស់ខ្យល់ ហើយផុតរលត់សង្វារពីលោកនេះ ដោយបន្ទូលទុកនូវសំណោកសោកសង្រេងយ៉ាងពន់ប្រមាណចំពោះរូបពួកខ្ញុំ ដែលជាកូន។ ពីថ្ងៃនេះទៅ ម៉ែស្ទូនរបស់ខ្ញុំទៅរហូតហើយ។ សពរបស់ម្តាយខ្ញុំត្រូវបានរៀបចំធ្វើទៅតាមទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីពីបុរាណកាល ហើយរូបខ្ញុំគឺជាអ្នកបួសមុខភ្លើង។

ថ្ងៃទទួលបរិញ្ញាប័ត្រក៏បានមកដល់ ថ្ងៃនេះខ្ញុំបានពាក់អាវធំ ពាក់មួកធំយ៉ាងស្រស់សង្ហាឡើងទទួលបរិញ្ញាប័ត្រ។ មិត្តភក្តិទាំងអស់គេនាំគ្នាថតរូបជុំគ្នាជាមួយឪពុកម្តាយ បងប្អូន ក្រុមគ្រួសាររបស់គេរៀងខ្លួន។ ខ្ញុំដើរមកឈរនៅកន្លែងស្ងាត់តែម្នាក់ឯង។ ខ្ញុំលើកបរិញ្ញាប័ត្រមកពិនិត្យមើលទាំងស្រក់ទឹកភ្នែក ព្រោះតែនៅក្នុងបរិញ្ញាប័ត្រនេះ ខ្ញុំហាក់ដូចជាឃើញច្បាស់នូវរូបពុករបស់ខ្ញុំកំពុងអូសតូចប៉ះកង់អោយគេ បែកញើសជោតខោអាវមើលមិនយល់ បាតដៃក្រិនគួរអោយញញើត។ ខ្ញុំក៏ឃើញរូបប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ កំពុងអង្គុយដេរក្នុងរោងចក្រ ឃើញនាងអង្គុយញ៉ាំបាយនៅមុំមុខរោងចក្រ ដែលហ៊ុំព័ទ្ធទៅដោយធូលី និងផ្សែងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ។ រូបដែលខ្ញុំមើលឃើញច្បាស់ជាងគេនោះ គឺរូបម្តាយរបស់ខ្ញុំដែលដឹកបន្លែដើរលក់តាមភូមិ ស៊ីឈ្នួលដកស្ទូងច្រូតកាត់ បោកបែនអោយគេ ឃើញម្តាយរបស់ខ្ញុំអូសជើងភ្នំស្រែនៅក្រោមដំណក់ទឹកភ្លៀងនាដើមរដូវវស្សា។ ខ្ញុំបាន

ដឹងថាមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំមួយចំនួន ដែលមានឪពុកម្តាយជាអ្នកជំនួញធំៗ គេជួញមួយថ្ងៃ គេមានប្រាក់ ចាយបានមួយខែមួយឆ្នាំ។ ឯមិត្តភក្តិមួយចំនួនដែលមានឪពុកម្តាយជាមន្ត្រីធំៗនោះ គេស៊ីញ៉ែត មួយខោក គេមានប្រាក់ចាយហូរហៀរ។ ឆ្លងកាត់នូវរឿងរ៉ាវមិនល្អរបស់ខ្ញុំកន្លងមក ខ្ញុំចោទសំនួរសួរ ខ្លួនឯងដោយចិត្តខ្មាសអៀនចំពោះខ្លួនឯងថា « តើខ្ញុំជានរណា? ឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំមានឋានៈជាអ្វី? » បានជាខ្លួនខ្ញុំតាំងជីវិតអោយធ្លាក់ចូលទៅក្នុងសេចក្តីភ្លើតភ្លើនសម្បើមម៉្លេះ? តើឪពុកម្តាយរបស់ខ្ញុំ មានអ្វីយកទៅលក់? មានអ្វីយកទៅស៊ីញ៉ែត? តើមានតែនង្គ័លយកទៅស៊ីញ៉ែតនៅលើដីស្រែ តំនក់ ញើសឈាម ទឹកភ្នែករបស់ម្តាយខ្ញុំដែលស្រក់នៅលើដីស្រែ គឺប្រៀបដូចជាតំនក់ទឹកខ្មៅ ដែល សំរាប់ជិតសំណៅអោយមើលឃើញកាន់តែច្បាស់នៃស្នាមរាស់។

ខ្ញុំដើរចេញមកខាងក្រៅបរិវេណ « វិទ្យាស្ថានជាតិគ្រប់គ្រង » ស្រាប់តែខ្ញុំភ្ញាក់ព្រើត គឺដោយ សារខ្ញុំឃើញប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំកំពុងឈររុញរទេះឪពុករបស់ខ្ញុំ ហើយញញឹមយ៉ាងស្រស់មកកាន់រូប ខ្ញុំ។ ខ្ញុំរត់ទៅឱបឪពុករបស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំលែងខ្មាសអៀនចំពោះនរណាដូចគ្រាមុនទៀតហើយ ទោះបីជា ឪពុករបស់ខ្ញុំជាជនពិការក្តី ក៏ពិការព្រោះតែបុព្វហេតុជាតិ មាតុភូមិ ដែលខ្ញុំជាកូនត្រូវតែមាន មោទនភាពទៅវិញទៅ។ សុភាពញញឹមទាំងទឹកភ្នែករំភើប ពេលសំលឹងម្នាក់ និងអារម្មណ៍របស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំ ពិតជាយល់ណាស់ថា ប្អូនស្រីខ្ញុំកំពុងគិតអ្វីនោះ? គោលបំណងរបស់ប្អូនស្រី គឺចង់ក្លាយទៅជាគ្រូ បង្រៀនដ៏ល្អម្នាក់ ប៉ុន្តែជាអកុសលលក្ខខណ្ឌនៃជីវិតបានកំរិតអោយរូបនាងមានឋានៈត្រឹមតែជា កម្មការិនី អង្គុយដេរប្តូរយកទឹកប្រាក់មកផ្គត់ផ្គង់ការរៀនសូត្ររបស់ខ្ញុំដែលជាកូនប្រុសទៅវិញ។ ខ្ញុំ គិតថា នេះជារឿងមួយអយុត្តិធម៌សំរាប់ប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំណាស់ ដែលមានជីវិតកូនស្រីមិនតិចទេដែល មានលំនាំរឿងបែបនេះ។

និស្សិតទាំងអស់ដែលចេញមកខាងក្រៅ គឺគ្មាននរណាម្នាក់មើលរំលងនូវទិដ្ឋភាពដែលបីនាក់ ឪពុកកូនយើងកំពុងយំដោយសេចក្តីរំភើបនេះឡើយ។ ខ្ញុំតាំងចិត្តសច្ចាថា សូមអោយក្រសែភ្នែកនៃ គ្រប់បញ្ហាជនទាំងអស់ក្រឡេកមើលមកអោយបានគ្រប់ៗគ្នា។ សូមអោយអ្នកយកចំណេះដឹងទាំង ប៉ុន្មានដែលបានក្រេបជញ្ជក់ពីទីនេះ យកទៅអនុវត្តនៅក្នុងសង្គម បំរើសង្គមប្រកបទៅដោយ សីលធម៌ គុណធម៌ សច្ចធម៌ ជៀសវាងការយកចំណេះទៅប្រើក្នុងផ្លូវមិនល្អ គិតតែពីផល ប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន បក្សពួក ពុករលួយ សីសំណូកស្លូកប៉ាន់ ដែលទាំងនេះសុទ្ធតែជាផ្លូវនៃសេចក្តី វិនាសរបស់ប្រទេសជាតិ និងឈានទៅរកសង្គ្រាមបង្ហូរឈាមគ្នា ដែលពាក្យថា « សង្គ្រាម » និង លទ្ធផលនៃសង្គ្រាមមានសភាព និងរូបភាពវេទនាដល់កំរិតណានោះ គឺគ្រួសាររបស់ខ្ញុំទាំងមូលបាន ស្តែងអោយឃើញយ៉ាងប្រត្យក្ស្តចជាស្រេចទៅហើយ។ ខ្ញុំក៏តាំងចិត្តអធិដ្ឋានសូមអោយក្រសែញញឹម

របស់បញ្ជាវិន័យគ្រប់រូបមានន័យបរិសុទ្ធនៃខ្សែជីវិតរបស់ខ្លួនបែបនេះរហូតត្រឡប់ទៅ សូមអោយការ
កៀកស្មារតីថតរូបទុកជាអនុស្សាវរីយ៍តំណាងអោយការរួបរួមសាមគ្គីគ្នា ក្នុងទិវានេះ នៅតែមាន
តំលៃស្ថិតស្ថេររឹងមាំ បរិសុទ្ធស្មោះត្រង់នឹងគ្នា មិនរស់នៅក្នុងសេចក្តីប្រមាថបៀតបៀនគ្នា ពោលគឺ
រស់នៅប្រកបទៅដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃជីវិតចិត្តឆ្លើមមិនប្រែសាបសូន្យ វិស័យបីដូចជាទឹកចិត្តរបស់
បុព្វបុរសខ្មែរ នាសម័យអង្គរដ៏រុងរឿងនៃយើង។

រឿងរ៉ាវពីអតីតកាលរបស់ខ្ញុំក៏ត្រូវបានបញ្ចប់ ខ្ញុំមានកំលាំងចិត្តរស់មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ គឺ
ដើម្បីបំពេញនូវបណ្តាំរបស់ម្តាយខ្ញុំ ដែលជាចំណើយដែលរូបខ្ញុំត្រូវឆ្លើយតបដោយខានមិនបាន និង
ជាផ្លូវមួយដើម្បីតបស្នងសងគុណ បំពេញនូវភាពជាកតញ្ញូកតវេទិចំពោះពលិកម្មរបស់ឪពុកខ្ញុំ
ប្អូនស្រី ជាពិសេសគឺរូបអ្នកម្តាយរបស់ខ្ញុំផ្ទាល់តែម្តង។ ម្តាយខ្ញុំស្លាប់ ខ្ញុំបានកោរសក់បួសមុខ
ភ្លើង។ ក្នុងថ្ងៃដែលខ្ញុំបានបំពេញនូវភាពកិត្តិយសជាភ្នាក់ងារ ជាបង ជាពលរដ្ឋល្អល្មមដល់កាលវេលាមួយ
សមគួរហើយ ខ្ញុំតាំងចិត្តសច្ចាថា ខ្ញុំនឹងកោរសក់បួសជាថ្មីម្តងទៀត ប្រាថ្នាសូមរស់ជ្រកនៅក្រោម
ម្លប់ដ៏សែនត្រជាក់នៃព្រះពុទ្ធសាសនា ដរាបណាអស់ជីវិតសង្ខារនៅលើភពផែនដីដ៏គួរអោយសោក
សង្វេគនេះ។